Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk

17.-165-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130020878178

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES

Kort Udtog
Af
Den efter Konsten indrettede
Dantse-EXERCITII
Kytte,
Hvorudi vises,
Hvormeget samme contribuerer til en behageliggiørende Opførsel for Unge Folk
Og særdeles
Hvorledes man ved alle Leyligheder kand
1. Regelmæssig staae,
2. Regelmæssig gaae,
3. Regelmæssig giøre Reverencer.
Til Repetitions Brug for Scholarer
Forfattet af
GOTTFRIED TAUBERT
Priviligeret Dantse-Mester i Zerbst.
Men nu fordansket og udgivet af
HENRICH HIERONYMI
Lieutenant af Cavalleriet.
Og findes til kiøbs paa Ulfelds-Plads, paa høyre Haand ved Enden af Graabrødre Strædet.

Kiøbenhavn, Trykt hos Niels Hansen Møller.

Imprimatur

P. HORREBOW.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Deres EXCELLENCE

Høy og Welbaarne HERRE Hr. Wilhelm August von der Osten Ridder,

Hans Kongl. Majestæt til Danmark og Norge ꝛc. ꝛc. Høybetroede Stifts-Befalings-Mand og Amtmand over Sorøe Amt, Directeur ved Øresunds Told-Kammer, samt Forstander over Sorøe Skole.

Naadige Herre!

Saa billigt som det er, at den der ved Trykken vil publicere noget for den delicate Verden og ikke selv formaaer at give sit Skrift Anseelse, vender sig ved Dedication til de Personer, som have grundig Indsigt i den Materie der handles om, og derfor

for ufeilbar kand ventes største Patrocinium hos: Saa billig maa enhver tilstaae at jeg med disse faa Blades Oversettelse, der handle om den noble Dantse-Konst, ikke kand giøre bedre, end i Underdanighed dedicere samme til Deres Excellence, hvis giennemtrængende Forstand derom kand fælde den retmæssigste Dom. Og da den vel bekiendte store Conduite, hvormed Deres Excellence, saavel ved Naturens Gunst, som Konstens Fliid, er begavet, giver et u-imodsigeligt Vidnesbyrd om den store Fuldkommenhed Deres Excellence, besidder, som i andre Adelige Exercitier, saaog i den noble Dantse-Kunst, saa giver samme mig og det visse Haab, at ey allene min

underdanige Dedication i Naade skal blive antagen, men og at Skriftet hos saa brav og qualificeret en Herre skal finde kraftig Forsvar og sikker Beskiermelse; den jeg og i Underdanighed vil tilbede mig, som, næst al bestandig Prosperitet Deres Excellence og gandske Høye Familie tilønsket, lever med al Submission

Deres EXCELLENCES

Min

Naadige Herres

Underdanige

Kiøbenhavn Tienere

den 28 Nov. 1742.

Henrich Hieronymi.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Gun-

Gunstige Læsere!

Et Menniske, som vil stræbe at naae og besidde den Fuldkommenhed ret at kunde skikke sig i den galante Verden, og blive habil i de nærværende Tiders rette Leve-Maade, maa nødvendig underkaste sig tvende Læremesteres nemlig **Forstandens** og **Dydens** Disciplin; thi ligesom **Forstanden** med tiltagende Aar voxer ved Studeringers Øvelse; saa bliver **Dyden** ogsaa til største Deel understyttet, saavel indvortes paa Gemyttet, som udvortes paa Legemet, ved lovlig Brug af mange slags tilladelige Exercitier: Om hvilke sidste en Italiener og Dydens Elskere har fældet en meget smuk Dom, da

hand til Roes for Exercitiis eqvestribus har i en Hauge-Muur til Neapolis ladet indgrave efterfølgende Ord: Legemets Bevegelse opholder Menniskets Liv: Forøger den naturlige Varme: Opmuntrer det dorske og søvnagtige Gemyt: Styrker de naturlige Kræfter: Fortærer de onde og overflødige Vædsker: Er en Fiende af Lediggang; men er derimod en Vinding af Tiden, en Pligt for Ungdommen en Divertissement for Alderdommen: Hvorfor ingen foragter Exercitier, uden de, som ville fattes baade Legemets og Gemyttets Sundhed: Som Nathan Chytræus in Deliciis Europæ pag. 65. anfører.

Hvad denne Sindrige Italiener i oven anførte Berømmelse har dømt om alle Exercitier i Almindelighed, det har Thomas Garzon i sær tilegnet det noble Dantse Exercitio, naar hand i sin Schau-

Platz

Platz der Welt: Discurs 68. saaledes skriver: Da Alderen eller en ond og slet Legemets Disposition ey altid tilsteder at bruge de stærke Legems Bevegelser, saasom, Fegten, Riden, Jagen o. s. v. saa kand derimod foretages det subtile Dantsen, hvorved det Menniskelige Gemyt styrkes, Hukommelsen skærpes, allehaande nagende Gemyts Tanker stilles, Spiritus animales opmuntres, og paa ny ligesom oplives til alle vigtige Forretninger.

Denne velgrundede Meening bifalder og med al rette den lærde Engelænder Milton i sin Ballet, som hand har givet Titel af Comus; naar hand fornemmelig beviser: At den blomstrende Ungdom ved det galante Dantse-Exercitium, ligesaavel kand afvendes fra Laster og anføres til Dyd, som ved de skarpeste Regler om Dyd og Tugt, fornemmelig i den Deel af Prosa og den udvortes Moralske Lærdom.

Conf. Joh. Lock **von Unterricht der Kinderzucht** §. 67 & 196. Jligemaade **Kemmerich in der** Academie **der Wissenschaften** pag. 515.

Ja hvortil behøves her saa stor Vitløftighed og nøye Forklaring? Har ikke Dantsen i saa god Hensigt været approberet og holden for høystnødvendig af alle Nationer under Solen? vid. **Schau-Platz der Tantzenden**. Cap. 5. p. 65 saa de gamle Philosophi have endog recommenderet **Dantz** og **Musiqv** tanqvam præcipuas duas columnas vitæ hujus sustentationi necessarias, som to tilforladelige Hoved-Stytter og Pillere, dem de have befundet høyst fornødne og nyttige til det menniskelige Legemes Conversation. vid. Stepanus Gvarzo de civili Conversation Dissert. 4. pag. 308.

I saadan god Hensigt skeer det og endnu den Dag i Dag er, at ey allene de største Potentater sette deres Kongelige og Fyrstelige Princer og Princesser, saavelsom Adels Folk deres unge Herrer og Frøikener,

men

men ogsaa mange polite private Folk deres Børn under retskafne Maitres de Dance deres Information, paa det at de ligesom i de første Blomster kunde vennes til Dyd; og efter den fortreffelige Philologi og Børne-Læreres Chrysippi gode Raad strax fra den spæde Ungdom af profitere saavel in moribus som in literis: lib. I. c. II. it. Golius Polit. lib: 7. c. 15. p. 386. saa Virgilii Ord paa dem maatte blive opfyldt, da hand rettelig har sagt: Ateneris adsvescere multum, **Ung vant, Gammel bestilt.**

Siden den ædle Dantse-Kunst da er en saa profitable Legems-Øvelse af utallig Nytte, som her for Viitløftigheds skyld maa forbigaaes, saa har jeg Ungdommen til Beste (da intet derom hidintil i vort Danske Sprog er skrevet) vildet fordanske disse faa Blade, som kun alleneste handle om **Skikkelig at staae, gaae og giøre** Reverencer, paa det de deraf kand skiønne hvad der forstaaes ved **ret at lære at Dantse**, og saa desbedre i det som i alle andre Ting skille usum fra abusu: den rette og gode Brug, fra Misbrugen

da

da jeg selv har ligesaa stor Afskye for det sidste, som jeg inclinerer for det første.

Og som Dantse-Konsten har aabnet mig Døren hos mange Høye og Lave Stands-Personer og Fornemme Folk, da jeg nu i mere end tive Aar derved har havt mit Ophold, siden jeg fra Krigstieneste blev dimitteret; saa udkræver min Pligt og Skyldighed mod GUD og min Næste at vise Taknemmelighed, hvorfor jeg og efter min ringe Evne med dette har vildet tiene enhver; ønskende, at disse faa Blade ligesaa velmeent maatte blive optagne, som de velmeent ere blevne oversatte; hvornæst jeg stedse forbliver den Gunstige Læseres efter Stand og Vilkaar

Obligerede

Tiennere

H. HIERONYMI.

BIBLIOTHECA REGIA

Om

Om Decoro corporis eller Legemets Velanstændighed i Almindelighed.

At Menniſket, ſom det Guddommelige Konſt- og Meſter-Stykke, har i Skabelſen, næſt de ypperligſte Siele-Prydelſer, ogſaa faaet af GUd et ſmukt, rankt og til alle menniſkelige Forretninger vel beqvemt, ja, med faa Ord, et gandſke fuldkomment Legeme, det kand formodentlig ingen negte. Det fattedes ikke, ſiger Miſander, paa Skiønhed i udvortes Geſtalt og Skikkelſe. Thi det var af en Adelig Statur, veltalende, og ſaa vel ſkikket paa Legemet, at det overgik alle Kongelige og Fyrſtelige Perſoner i Maneerlighed og Skikkelighed. Thi det var en Guds Gierning; og Guds Gierninger ere alle gode og fuldkomne.

Men

Men denne medskabte Statur og fuldkomne Legems Structur er tillige med de aandelige Siele-Gaver ved det begrædellge Synde-Fald, som det, hvoraf alle vore Brøstfældigheder have deres Oprindelse, igien saa aldeles henfaldne af det menniskelige Legeme, ligesom en udvortes Zirat af en kostbar Bygning, saa at nu i Ufuldkommenhedens Stand den fordervede Natur ikke alleneste danner Børnene tit og ofte med store og heslige Feyl, som plat ud ikke ved nogen Hielp eller Middel kand redresseres eller rettes; men endog det som ved Naturens Omhu endda vel og ziirlig er dannet, bliver næsten overalt ved skammelige Efterladenhed og medfødt Dorskhed igien fordervet.

Thi endskiønt de fleste Menniske af Guds Naades rige Overflødighed have et ziirligt og vel dannet Legeme, fødes ogsaa til Verden med friske og rette Lemmer; saa ere de dog ikke i den medskabte Fuldkommenheds Grad, men af Naturen plumpe, dorske og uskikkelige. Gaae ikke de fleste Menniske af medfødt Ladhed og Dorskhed fra Ungdommen af indtil den høye Alder ligesom de vare krumme og skieve, med nedbøyede Hoveder og krogede Rygge? Hænge de ikke, naar de staae, Legemet gemeenlig paa den eene Side, sette Maven frem og lade Ribbenene ligge paa hverandre? De gaae med krumme og krogede Knæ, og sette altid Fødderne meere ind- end ud-ad; slingre med Armene, og giøre lutter pudserlige Miner og

Gri-

Grimasser med Hænderne, Skuldrene, Hovedet, Øynene og Munden. Ved Bordet seer man dem meere ligge end sidde. Skal de giøre en Reverence eller ærbødig Legemets Bevegelse, da komme der saa u-proportionerede og affecterede Lader og Bevegelser frem, at kloge Folk ret maa ynkes over deres Uheldighed. Hvilket, foruden mange andre usømmelige Lader og latterlige Geberder, er altsammen gandske tvert imod Naturens gode Orden og det menniskelige Legemes medskabte Fuldkommenhed.

Foruden dette blive ogsaa de naturlige Legemets Feyle hos mange Menniskер deels større, ved skammelig Uforsigtighed, eller uformodendes ulykkelig Hendelse, deels ogsaa verre og slemmere ved daglig Haandtering, saa at Legemets Lemmer komme i Uorden og af deres rette Skik. Maa ikke de fleeste Menniskер, som have mistet deres ranke Legeme og lige Taille, tilskrive saadant deres krogede Intervallum enten deres Mødres og Opvarterskers Uforsigtighed, eller ogsaa deres egen Søglen og Modtvillighed? Voxe ikke mange Menniskер formedelst deres idelige Sidden og Legemets Nedbøyelse gandske krumme, skieve og krogryggede? Som man daglig kand see paa Studerede, Konstnere, Haandverkere og alle dem, som heele Dagen igiennem siddende forrette hvad de have at giøre.

Som

Som da det menniſkelige Legemes udvortes Feyle komme alleeneſte af den fordervede Natur og daglig Vane, der med Tiden bliver til den anden Natur; Saa giøre de ſandelig ikke nogen Synd deri, om de ved Konſten og en utrættet Flid ſtræbe at corrigere dette naturlige Onde, ſaa vidt det i denne Skrøbelighed kand lade ſig giøre og ſaaledes søge igien nogenlunde at føre frem for Lyſet den medſkabte proportionerte Legemets Danlighed og Skik, ſom nu i Menniſkets fordervede Tilſtand ligger ſkiult, og teer ſig hos ſomme meere, og hos andre mindre. Thi ſom formodentlig ingen kand ſige, at det mishager al Godheds GUd, naar et Menniſke forekommer det andet med Ærbødighed, og giver det den Ære, ſom det tilkommer. Saa ſkal ikke heller nogen kunde beviſe, at det er GUd imod, naar en Chriſten med Decoro corporis, eller nogle efter den medſkabte Natur vel indrettede og anſtændige Miner og Lader, Legemets Skikkelſe, Geberder og Reverencer, søger at giøre ſin ſkyldige Ærbødighed tækkelig og behagelig.

Ja, jeg vilde i Betragtning af at GUd havde begavet Menniſket med ſaa lige en Statur og god Legemets Diſpoſition, ſaa det langt overgik alle Konger og Fyrſter, hvilke dog frem for andre Menniſker beflitte ſig paa en god udvortes Legemets Skikkelſe, meget meere beviſe contrarium, og ſige: at den, der lader det Talent, der ligger

ſkiult

skiult i hans Lemmer, stedse blive ligesom begravet, og modtvillig fremturer i sin Uskikkelighed, hand er langt verre for GUd, end den, som beflitter sig paa nogenlunde at blive liig efter den medskabte Legemets Skikkelighed. Fornemmelig da alle naturlige Feyl ere os af GUd til Straf paalagte, og vi med langt større Umage og Tiid end alle andre Dyr i deres Sphæra, maa endog saa lære at staae og gaae (ligesom alle Konster, der ere Fostere af Fornuften) med en disciplineret Tvang.

Dernæst er Decorum corporis eller Legemets Velanstændighed, som noget der staaer i skiøn Sammenhæng med Gudfrygtighed, og er en særdeles Ziir for Lærdom og andre Konster, hvorfor det ogsaa nøye bør følge med begge Deele, saa høystnødvendig, ja næsten umisteligt for denne Tiids galante Verden. Thi naar et Menniske frygter GUd, har lært noget, som er retskaffent, og er derhos af et artigt og u-affecteret Væsen; da er dette en Ziir for hans Dyd og Videnskab, der ikke alleeneste kand giøre ham antagen og behagelig hos polerte Folk, men giør ham endog mere brugelig og tienlig, end om hand fattes denne udvortes Qvalitet. Maa ikke mangen god og flittig Mand, uagtet hand med sin Videnskab, Konst og Fliid kunde være til stor Nytte i Verden, dog blive anseet som Udygtig, Ubeqvem og Ubrugelig, alleneste fordi hand ikke har lært, endogsaa

udvortes at skikke sig ret og fremføre alting med sømmelige Lader og Geberder. Sole meridianô clarius est.

Men hvorledes? eller hvorved kand vel et af Naturen uskikket Subjectum, eller en som fra Ungdommen af er bleven forsømt i at lære Decorum corporis, bekomme en god Exterieur og udvortes Skik? Svar: Det kand ikke skee paa beqvemmere Maade, end ved adskillige nyttige og en Christen vel anstændige Exercitier, som i Keyser Justiniani Lov tillades, saasom: Ride, Fegte, Dantse, Volticere &c. Dette maa et ungt Menniske næst sine Studia lære og bruge som et Appendix til sin Nytte og Plaisir, efterdi hans af Naturen plumpe og uskikkede Lemmer blive derved Tiid efter anden giorte ret beqvemme, og satte i en langt meere fuldkommen Stand. Men dersom derimod dette Tvangs-Middel bliver efterladt, da forbliver Menniskeet i sin naturlige Uskikkelighed og fæiske Uheldighed.

Og just dette er Aarsagen hvorfor alle Nationer i Verden have beflittet sig paa adskillige slags Legemets Exercitier. Dette er Aarsagen, hvorfor endnu den Dag i Dag er, alle Kongelige og Fyrstelige Printzer, saavel som og unge Adelige Herrer og andre af honette Familier, fra Ungdommen af med Fliid holdes dertil. Ja, det er Aarsagen hvorfor der paa alle vel-indrettede Academier, foruden Professorer ogsaa beskikkes Exercitie-

citie-Mestere; nemlig, paa det den studerende Ungdom kand øve deres Studia næst Exercitia, og Exercitia næst Studia, og saaledes ved slig Omverling ikke alleneste forrette baade det eene og det andet med mindre Kiedsommelighed og større Nytte, men ogsaa tillige bringe baade Legemet og Sindet til Fuldkommenhed, som de, der begge avles og opfødes sammen; og ikke ellers være som en vanartig Stif-Fader mod den eene væsentlige Deel, som i Pleye og god Tugt blev forsømt.

Endskiønt nu vel enhver af de tilladte Exercitier har sin særdeles Nytte, og giør hver sit til at den proportionerlige Legemets Skikkelse og Lemmernes Færdighed, som er tabt og borte, igien nogenlunde kand erlanges: Saa maa dog i Besynderlighed Dantse-Kunsten have Fortrinet i denne Punct, for adskillige Aarsagers skyld, nemlig:

1. Saasom den ikke er formeget tung og besværlig, at jo endogsaa det svage Kiøn, ja smaa Børn af fire eller fem Aar, hvis Lemmer endnu ere ligesom væge, og lade sig vænne ligesom man vil have dem; kand meget vel fatte den, og uden al Fare lære og øve den til deres Nytte.

2. Saasom den præparerer Menniskets Lemmer til alle andre Exercitier, der ere tungere, saasom Fegten, Riden, Volticeren, o. s. v. saa de siden, naar Aarene og Kræfterne tiltage, meget lettere kand lære dem, og med en noble Air øve og bru-

ge dem. Thi ligesom Philosophien hielper trolig til Lærdom i alle tre Hoved-Faculteter, og gaaer dem til Haande: Saa er ogsaa det Philosophiske Dantse-Exercitium med sin Ziirlighed, Stadighed og Færdighed for hele Legemet nytteligt til alle andre Legemets Øvelser. Ikke noget andet Exercitium retter saaledes det heele Legeme endog de mindste Ledemod, eller giør dem hurtige og faste som den rette Dantse-Konst. Man kand kun see til alle Kongelige og Fyrstelige Hoffer, saavelsom alle vel indrettede Academier og Ridder-Skoler, om ikke den rette Dantse-Konst med sit Reglement op- og tillukker Døren for alle andre Exercitier. Og dette er saa rigtigt, at endogsaa Hedningerne have kundet skiønne derpaa, og derfor baade have begyndt og endet alle deres Exercitier med den da brugelige Maade at dantse paa, hvilken iblant dem blev kaldet ars gesticulatoria: Og endelig

3. Saasom den ey alleeneste i Udøvelsen er i og for sig selv et meget nyttigt Exercitium og en lovlig Recreation for Sindet; men og fordi den i Henseende til Videnskaben og Reguleringen er et Studium; ja i Henseende til Nytten af Prosa en udvortes moralsk Lærdom. I Henseende til, at den ey alleeneste udvortes ved ordentlige Lader og Geberder moralicerer baade Mand- og Qvinde-Kiønnet, men ogsaa indvortes giør dem muntre og vittige. Som den sidst afdøde Konge

i Fran-

i Frankerig Ludevig XIV. i sine Lettres Patentes ved Etablissement de l' Academie Royale de Danse til Paris den 30 Marty 1662. har viist for hele Verden.

Den Engelænder Lok bevidner det og med disse Ord: Dantse-Exercitium efter Konsten er en yndiggiørende Legemets Bevegelse, den hele Livs Tiid igiennem, i Besynderlighed faae Børn derved en mandig og sømmelig Dristighed, og giøres beqvemme til at omgaaes med forstandige Folk. Thi endskiønt det bestaaer kun i udvortes behagelige Bevegelser; saa skeer det dog, jeg veed ikke hvordan, at Børnene derved bringes til mandelige Tanker, naar de øves deri ved forstandige Mestere, som selv forstaae Selskabs Dyder.

Men om nogen skulde synes at dette er for meget sagt, hand behage da ikkun at tage tvende Børn af lige Kiøn og Alder, hvoraf det ene haver lært at dantse, og det andet ikke (forstaae hos en retskaffen Maitre, som har den rette Videnskab til at undervise Ungdommen i Høflighed gode Sæder og Lader) og holde disse to mod hinanden; saa skal der vise sig saa merkelig en Forskiel, som der er paa Dag og Nat.

Just deraf kommer det, at der findes saa stor Forskiel paa Conduite og udvortes god Opførsel hos de Folk og paa de Steder hvor denne Legemets Øvelse fornemmelig florerer, og hos dem, hvor man kun blot til en Recreation lærer noget

lidet, eller og for i Nødsfald at kunde betiene Fruentimmeret med en Menuet og nogle Engelske Dantse i Selskab, saa at en der ikke vidste bedre, skulde snart tænke at de Første vare komne meere maneerlige til Verden end de Sidste. Thi endskiønt et Menniske kand af Naturen være begavet med meere Skikkelighed end det andet; saa er der dog i et og andet noget affecteret hos ham, som hos forstandige Folk giør ham meere forhadt end behagelig, og kand sielden saa snart faae en god Air, eller i et vel choiseret Selskab opføre sig saa ordentlig, som den, der med stor Fliid og Umage har lært Grund-Reglerne om Artighed og gode Sæder. Og siger derfor Herr Pasch retteligen, at man sielden finder en noble Air i deres Opførsel, som ikke have lært dette Exercitium for at ordinere deres Bevegelser, hvortil det fornemmelig er aldeeles fornøden.

Kortelig! Dantse-Exercitium er et vel befunden Middel, hvorved unge Menniskер kand bekomme de Egenskaber, med hvilke de allevegne kand forskaffe sig en fri Adgang og velvillig Befordring. Efterdi Menniskет ved saadan daglig Øvelse ligesom poleres, og af en, saa at sige ubehøvlet Knub, der hverken har Skik eller Ledemod, bliver giort til et artigt og qualificeret Menniske, som ey allene i den civile Conversation er allevegne velkommen, vel lidt og vel omtalt; men

der

der har og vel før et saadant velskikket, skiønt fattigt Menniske, for sin gode Conduite og sædelige Opførsel nydt en uformodet Naade. Og er det da med saadan en skeet, hvad Wagenseil skriver: Kloge Folk elske meget dem, som vide vel at skikke sig i alle Ting, og accommodere dem saaledes, at de derfor faae baade Berømmelse, Befordring og Remuneration. Mores honores. Mores boni prævalent divitiis. Med Kunst og Skikkelighed kommer man længere end med Penge.

Og just dette er ogsaa Øyemerket og Hensigten, saavel hos de Forældre, der lade deres Børn undervise i Dantsen, som og hos enhver Scholar selv, som har ret Forstand paa Sagen, hvorfor de lære denne Konst. Nemlig at de, ey alleneste i den udvortes Gestalt, ville have en god Air, paa det de i honette Forsamlinger med andre qualificerede Personer i smuk Skikkelse, net Gang, behagelig Nedbøyelse, artig Vending, ziirlig Dantz, og i andre skikkelige Forretninger kand være dennem lige; men og, at de ved deres skikkelige Opførsel kand giøre sig behagelige hos enhver, og saaledes desfør finde deres Lykke i Verden, befæste den, naar de have fundet den, og med Nytte betiene sig af den, naar de have befæstet den.

Dette, siger jeg, er en ræt priisværdig Hensigt i den rette Dantse-Konst, hvilken Nytten

strax følger i Hælene. Besynderlig da den politiske Verden nu omstunder seer mere paa et ungt Menniskes udvortes Opførsel, end til de indvortes Qvalitæter, og den første Indbildning er hos samme saa stærk, at om en presenterer sig første gang med usømmelige Lader for polite Folk, faae de saadan Afskye for ham, at de ikke engang bekymre sig om hans indvortes Qvaliteter. Andre derimod med ikkun halv saa mange indvortes Qvaliteter naae ved deres skikkelige og ordentlige Opførsel meere end de have begiert. Og saaledes kand da den udvortes Skikkelighed og sædelige Opførsel i Geberder i det mindste være som Kurven til at frembyde og fremlegge de indvortes Qvaliteter i.

Dog det saa nyttelige Dantse-Exercitium, giør ikke alleneste skikkelig paa Legemet og lykkelig paa Gods og Ære, men den befordrer og vedligeholder ogsaa Legemets Sundhed, forfrisker Sindet, og tiener til god Fremgang i enhvers Affaires, er nyttig og fornøden til al offentlig Tale for de ziirlige Geberders og Laders skyld. Ja det tiener Børn til god Vext, naar de ere disponerede til krumme Been og krogede Rygge, i det derved alle Lemmer paa mange Maader kand blive bøyede og strækkede.

Er det da nu saaledes beskaffet med Dantse-Exercitio, at det baner den nærmeste Vey for Menniskene til jordisk Lyksalighed, som den Folk

nu

nu omstunder meest tragte efter; saa bedrage de sig jo høyligen, som, fordi det synes ikke directe fornøden til deres Øyemeed, da foragte og negligere det, sigende: Hvortil nytter Dantsen mig og mine? For disse Omkostninger ville vi æde noget Got, eller lade os giøre nogle smukke Klæder, o. s. v.

Men du maa, da vide, min Ven! at saa lidet som man i Dag eller i Morgen kand see paa dine, i Lader og Geberder uordentlige Børn, at de hiemme i dit Huus have spiist mange lekkere Rætter: Ligesaa lidet kand de skiønne Klæder giøre dem vittige og skikkelige. Klæd en Abe i samme Klæder, saa er den dog en Abe og bliver en Abe. Simia est simia, etsi aurea gestet insignia. Hiin Philosophus, da hand saae et uskikkeligt Menniske i røde Skarlagens Klæder, sagde: Tilforn bar et Faar disse Klæder, men det var et Faar og blev et Faar. Og Seneca siger: Stultissimus est, qvi hominem ex vestibus æstimat. Det er en Nar, der dømmer om et Menniske efter Klæderne. Kloge Folk lee meget meere derover, naar de see et i Sæder og Lader ilde skikket Menniske, at prunke med stolte Klæder, ligesom Æsopi Krage med Paafugle-Fiere, vel vidende; qvod pulchrum ornatum turpes mores pejus cœno collinant, at slette og slemme Lader giøre forhadt, og smitte smukke Klæder verre end Dynd og Skarn. Plaut:

Derforuden er det jo bekiendt at alle de Penge, som anvendes til Stads og Overdaad, ere kun spildte; Og de Penge derimod, som man lærer noget nyttigt og Skikkeligt for, settes ligesom paa Rente, og med Tiden give en riig Interesse. Skeer og dette ikke altid; saa er det dog i Sandhed en Ære og Glæde for honette Folk, at de frem for andre uforstandige og gierige Forældre have skikkelige Børn og selv kaldes skikkelige, hvilket er dem en overflødig Belønning for deres anvendte Møye og Bekostning.

Vilde nogen herimod indvende og sige: Jeg har ikke lært at dantse; og er dog stedse kommen frem i Verden med min Opførsel! Saa maa dette tiene til Svar: Maaskee saadan en er bleven holdt meget til gode og pardonneret; eller og det heder om ham, som om mange af hans Lige: Det er Skade at den Mand har saa uskikkelige Lader! Og derforuden saa kand man ikke vide, om hans Børn skal have samme Lykke i Verden som hand; thi den pleyer ofte at være de Uskikkeliges Patron.

Sandelig! Forældre maa ikke indbilde sig, at deres Børn med tiltagende Aar skal ved en særdeles Lyksalighed i Naturen, eller ved en Hendelse, blive befriede fra deres uskikkelige Lader. O! hvor mange klage ikke over deres Forældre, at de ikke have vildet anvende nogle Daler paa den disciplinerede Dantsen, da de dog ikke have ladet

fat-

fattes paa andet? Hvor mange bejamre ikke, at de i deres Ungdom ikke have havt Midler eller Leilighed til at regulere deres uformelige Positur, Geberder og Actiones ved Dantse-Konsten! Ja mange beklage alt forsildig, at, da de have havt Tiid, Penge og Leilighed dertil, saa have de tracteret denne Øvelse med stor Skiødesløshed som et unyttigt Arbeide, og maa da nu med Billighed lide dette til Straf derfor, saa længe de leve.

Dog paa det min Discurs ikke skal synes passioneret for præoccuperede Folk; saa vil jeg hermed give dem det skriftlig, at om nogen finder saa store Behag i sin og sine Børns enten grove eller affecterede Opførsel; eller og hand plat ud vil indbilde sig, at man giør sig liig efter Verden, naar man ved Decorum corporis søger at rette sin naturlige Mangel og Legemets uskikkelige Geberder med Velanstændigheds Regler, saa skal hand for mig gierne have lov til at blive ved sin egensindige Mening og selv tagne Manerer, derimod maa hand da overlade den sande Skikkelighed og behageliggiørende Opførsel til andre, som vide at betiene sig deraf paa en nyttig og lovlig Maade.

Om Decoro corporis eller Legemets Velanstændighed i Særdeleshed

At Menniſket ved den vel-regulerede Dantſe-Konſt allerbeſt kand corigere ſit Legems naturlige Uſkikkelighed og uformelige Geberder, og diſponere ſine Lemmer til alle ſkikkelige Forretninger, det er allerede forhen nokſom viiſt. Men at mange unge Menniſker have lært at dantſe ſaavel i Tydſkland ſom i Frankerig paa den høye Dantſe-Skole til Paris, og dog viſte ikkun liden udvortes Skikkelighed og Artighed i deres Geberder; ſaadant bør ikke tilſkrives Konſten i ſig ſelv, men Dantſe-Meſterne og Scholarerne.

Thi ſom de ſidſte ved Informationen ingenlunde have til Øyemeed den udvortes Moralitet og behageliggiørende Opførſel, nemlig, hvorledes man i alle, ſaavel alvorlige, ſom glædelige og lyſtige Forretninger kand ſtaae ziirlig og faſt, gaae ſkikkelig og beqvem, ved alle ſlags Leyligheder giøre Reverencer med ſømmelig Beſkedenhed og Lemmernes artige Bevegelſe, paa anſtændig Maader komme i Compagnier, ſammeſteds til en og anden Side ziirlig vende ſig, og iligemaade med god Maneer gaae ud igien; men de ville ikkun for Lyſts ſkyld i en Haſt lære en Halv-Moed Menuetgen, paa det de i Nødsfald kand hoppe

med

med i Selskaber, og nogenlunde fyldestgiøre Lands Skik og Sædvane. Og for da at komme derfra i en Hast og med liden Omkostning, opsøge de saadanne Dantse-Mestere, som vel endelig dantse, men dog alligevel selv intet grundigt vide at sige, hverken af de Regler, som henhøre til den udvortes Moralitet eller Dantse-Øvelse efter Konsten i sig selv.

Og deraf kommer det da, at de vel kand saa maadelig dantse nogle Skrit og Figurer; men kand hverken Regel-ret staae eller gaae, langt mindre vide de ved Samtale i Selskab, eller ved offentlige Ceremonier at giøre Regel-rette Reverencer; og det fordi dem ey er bleven sagt, hvordan et skikkeligt Menniskes Lemmer ordentlig skal settes, føres og regieres i deres rette Harmonie, Orden og Distance. Og er det da ikke at undre over, at mange lære at dantse, men ikkun faa derved blive forbedrede i deres sædelige Opførsel, Lader og Geberder; hvilket dog er det væsentligste Stykke, som man bør sigte til, naar man lærer at dantse.

Ney! det tilbørlige Øyemerke og den rette Hensigt i Dantsen maa legges til Grund, saavel hos Lærerne, som Scholarerne; nemlig den deraf flydende udvortes Moralitet og Skikkelighed, hvorfor denne Konst egentlig er opfunden, læres og bliver lært og øvet. Thi, ligesom den første Hoved Deel af den rette og sande Dantse-Konst,

nem-

nemlig den simple Kammer-Dantz, i sin Accuratesse grunder sig igien paa tvende Deele, nemlig den Prosaiske og Poetiske Deel, hvoraf prosa saltatio (hvilket betyder saa meget som metro soluta saltatio, eller en fri og ubunden Dantz, og sættes imod saltationi ligatæ, den Poetiske Deel, hvor alle Skrit og Geberder tracteres paa en metrisk og bunden Maade, og giøres artigen og med god Skik efter visse Tal, Figurer, Maal og Tacter i en Melodie) haver den udvortes moralske Lærdom og behageliggiørende Opførsel til Øyemerke. Saa bør et Menniske, enten hand af Naturen er skikkelig eller uskikkelig, fornemmelig undervises i den Lærdom om Velanstændighed og Uanstændighed i Geberder og Lader; paa det hand Regel-ret kand lære at forstaae en god Ansigtets Skikkelse og Maneerlighed over det hele Legeme; og lære at aflæge alle sine u-anstændige slemme Vaner i Statur, Gang og Geberder, som komme af den faldne Naturs Drift, og derimod faae en ret skikkelig Conduite og Opførsel.

Hertil kommer da siden den Poetisk, saavel galante Kammer- som høye Theatraliske Dantsen, hvilken sidste fornemmelig tiener til de Militariske Exercitier og ziirlige Geberder for konstige Oratores, ved sine mangfoldige Forandringer i Bevægelserne, saasom, ved Regel-rette Positurer, ved anstændige Miner, rene Skrit, frie

Ven-

Vendinger lette Luft-Spring, flygtige Sving, Benenes hastige sammenslaaen, at bære Armene høyt eller lavt, o. s. v. er saa tienlig, at man i en kort Tiid kand giøre Legemet og Lemmerne mere beqvemme til alle Ting.

Dog, paa det jeg ikke alt forlænge skal opholde mig ved det Almindelige, men komme til Sagen i sig selv, saa maa man vide, at det er ikke mit Forsæt her at beskrive begge Hoved-Deele af den rette og sande Dantse-Konst; siden jeg allerede Anno 1717. ved Trykken har udgivet en tilstrækkelig Qvart syv Alphabeter stor, og derhos oversat den Franzøske Hoved-Nøgel til Chorégraphien, eller den Konst ved Characterer og Figurer at beskrive alle Dantse; hvilken bestaaer i 24 Ark Kaaber-Stykker. Saa har jeg ikke heller i Sinde paa disse Blade at giennemgaae den hele Legemets udvortes Velanstændighed, som egentlig begriber i sig fire væsentlige Stykker, nemlig Ziirlighed i Klæderne, Gebærder, Ord og Gierninger, hvoraf man kand kiende et Menniskes Gemyt som det er i sig selv enten dydigt eller lastefuldt, ligesom man kiender en Fugl paa Fierene: Ney! derom skal jeg i fremtiden meddele Elskerne af den sande Artighed en udførlig Tractat.

Men jeg vil i dette korte Utog mine Scholarer til Fordeel alleeneste blive ved Geberdernes velanstændige Regulering, og afdele samme i Tre væsentlige Stykker, nemlig:

I. Re-

1. Regelmessig at staae eller bære Lemet.
2. Regelmessig at gaae.
3. Regelmessig at giøre Reverence.

Thi det er og bliver dog gandske vist og sandt, hvad Meletaon skriver herom, naar hand siger: Den som ret forstaaer disse tre Stykker, hvordan hand behagelig skal staae, gaae og giøre en smuk Reverence, hand har lært det beste af Dantsen. Hand kand ikke alleneste derved tee sig artig og skikkelig, men hand har ikke heller behov at være meget bange, naar hand skal omgaaes med retskafne Folk.

Om Regelmessig at bære sit Legeme.

Naar et Menniske vil regulere sit af Naturen velskabte men fra Ungdommen af ilde vante Legeme, i alle sine Lemmer, og disponere det til Stadighed, net Gang og andre skikkelige Bevegelser; da maa det lære at føye alle Lemmerne, fra Hovedet indtil Fod-Solen, lige og naturlig paa hverandre, anholde eller udstrække dem ligesom fornøden giøres, og saaledes Tiid efter anden vænne sig til en Regel-ret og artig Legemets Positur, hvorved det siden i alle foresaldende Bevægelser faaer den tilbørlige Balance

og

og Air; saasom Legemets rette Linie efter Vægten er den allerbeqvemmeste til alle Vendinger, Sving, og andre hurtige Actioner. Og herved maa man da i Besynderlighed agte følgende 10 Grund-Regler, af hvilke en rank Taille og artig Positur dependerer.

1. Bør man altiid, naar og hvor man staaer, sette Fødderne udad paa en proportioneret Maade: (d. e. vende Spidsen af den høyre Fod til høyre, og Spidsen af den venstre Fod til venstre Side, saa meget som fornøden giøres til at staae vel.

2. Accurat slutte Benene: (d. e. sette den eene, enten høyre eller venstre Fod, saaledes frem for den anden, at den foreste Fod kommer til at staae med Hælen lige for den bageste Fods Ankel, omtrent een god Haandbred fra hinanden, og oventil slutte Hofte-Benene med stive og udaddreyede Knæ. Saa er og det en god Position, naar man undertiden setter Hælene i Trans-versal-eller lige Side-Linie.

3. Holde Knæene stive og vel ud ad.

4. Trække Maven ind ad.

5. Skyde Brystet frem.

6. Drage Skuldrene ned ad og tilbage: (Paa det at man ikke skal giøre en kort Hals, og

at Bryſtet ved Skulder-Bladenes Sammenſluttelſe desbedre kand føres frem.)

7. Holde Hovedet med en lige Hals i Været tilbage, da man tager Hagen til ſig (ſaaſom den altid maa være ligeſom efter Bly-Vægten i lige Linie med Panden og Maven.)

8. Lade Armene naturlig hænge ned paa begge Sider.

9. Holde Hatten faſt under den venſtre Arm (med Pullen ud ad og Spidſen frem ad, at, naar den ſkal ſettes paa, man da ſtrax kand tage fat paaden paa ſit behørige Sted.) Og endelig

10. Holde Stokken med Knappen i den Venſtre Haand tilbage (ſaaledes at den med Spidſen bagtil negligent falder paa Jorden, at den høyre Haand kand være frie og parat til at overlevere eller tage imod noget.)

Kortelig, naar et Menniſke vil ſtaae ret og Regelmæſſig, bør hand altid ſette Bryſtet frem, og alle de andre Legemets Parter tilbage, ſaaſom, oven til Hovedet, neden til Maven, og paa begge Sider Skuldrene med naturlig nedhængende Arme. Paa det hand ſaaledes altid kand holde hele Legemets Machine, hvori Centrum er ſtille, i en rigtig Balance; og ikke legger nogen Lem meere paa, end det kand taale.

Og

Og disse ti Maximer eller almindelige Grund-Regler bør da et Menniske ikke alleneste theoreticè vide og kunde opregne, men man bør fornemmelig føre dem til Praxin og i Brug; paa det man derefter kand skiønne og dømme saa vel om sig selv, som om andre. Thi saa snart man seer et Menniske i uskikkelig Positur, maa man examinere samme efter disse Regler, og saa seer man strax hvori Legemets uskikkelige Positur egentlig bestaaer.

Om disse 10 Reglers skammelige Misbrug i begge Extremis, nemlig, hvorledes nogle forsee sig derimod i det de giøre for lidet deraf, og andre i det de giøre for meget deraf; kand man eftersee mit forberørte Skrift, von rechtschaffenen Tantzmeister: it: von der regulirten Gestalt der Gesichter.

Hvorledes Fruentimmeret Regelmæssig skal staae eller bære sit Legeme.

Fruentimmeret har i henseende til Legemets ziirlige Positur de selvsamme Regler at i agttage, som Mands-Personerne (undtagen om Hatten og Stokken) Dog alligevel have de ikke heller behov at lade begge Armene gandske hænge ned; men de kand uden Affecta-

tion bære dem liggende for sig tæt ved Livet, dog ikke med sammenfoldede Fingre, som naar man læser en Bøn, men med over hinanden sammenlagde og lidet ned ad bøyede Hænder, paa det de hverken skal ligge for høyt imod Brystet, ikke heller for dybt i Skiødet, eller trykt for tet til Livet. Ikke heller have Armene og Hænderne behov at ligge altid stille, ligesom de vare fast limede, naar man er i Conversation hvor adskillige Bevegelser ere fornøden; men den eene bør undertiden med Maneerlighed beveges, fornemmelig naar hun har en Vifte, et Tørklæde, et Blomster, en Bouqvet eller noget saadant i Haanden.

Om den Regel-rette Gang.

Naar et Menniske har lært at holde sit Legeme udi Lemmernes tilbørlige Distance, og disponeret det til Stadighed og at være fast; saa maa hand ogsaa lære at gaae Regelret, og at føre det ene Been frem efter det andet paa en beqvem og ziirlig Maade. Hertil behøves da atter visse Grund-Regler og hele Timers Umage; Efterdi den daglige Erfarenhed kand lære, at det langt fra ikke er nok dermed, om Forældrene end tusinde gange sige til deres Børn, som de gamle Krebs i Fabelen til de unge Krebs: Gaaer dog smukt lige, og ikke saa uartig!

tig! naar de dog hverken kand lære dem de theoretiske Grund-Regler, eller sige: Seer paa mig og giører ligesom jeg!

Først maa et honet Menniske hvor det gaaer eller staaer holde sit Legeme fast i en lige Linie under Bevegelsen, efter de anførte Regler om den Regel-rette Positur, hvortil Armene formedelst Mod-Vægten ikke lidet kand hielpe. Ligeledes har ogsaa Hovedet den Magt, at det med sin Rettelse kand holde Legemet i Vægt; da det ofte giør meget til Vægtens Ulighed naar det er i Bevegelse.

Dernæst maa man og i Besynderlighed endnu observere 5 Regler, naar man vil formere et ret Skrit som befordrer en naturlig Gang. Nemlig man maa ved hvert Skrit, i det man vil fortsætte Foden:

1. Løfte den bageste Fods Hæl fra Jorden med lidet bøyet Knæ (hvorved Legemet begiver sig Snor-lige paa den forreste Fod, og holdes fast derpaa som paa en stiv Støtte.)

2. Gandske løfte Foden op og føre den bøyet til Hælen af den forreste Fod.

3. Strække den med vel udverts stive Knæ een god Skoe lang (dog efter som Personen er af

Statur stor eller liden til) frem for sig nær hen ved Jorden.

4. Stivt og vel sluttet sette den ned (d. e. at Hælen kommer til at staae lige over for den bageste Fods Ankel, og følgelig begge Hælene bag hinanden, at Spidserne til begge Sider dreyes proportionerlig ud ad, og det paa den platte Fod, saa Spidsen af Foden ikke staaer i været eller op ad.) Og endelig

5. Derfra fremføre Legemet, som altid Snorlige følger Skrittet (hvorved igien Hælen af den bageste Fod løftes fra Jorden med lidet bøyet Knæ, og saa videre det følgende Skrit formeres ligesom det forrige.)

Paa det saaledes den som gaaer kand lære ikke alleneste at disponere sit Legeme til Stadighed, og alle Lemmerne til Hurtighed og en smidig Bevegelse, men og at formere alle Skrit lige, og ikke giøre et længere eller videre end det andet, saa Trinet tager sin Oprindelse af Hofte-Beenene, og ikke af Legemet oven til, for følgelig ey at vakle fra den eene Side til den anden, som en Gaas. Kortelig, hand maa opløfte Hælen, udstrække Beenet, og sette det sluttet igien ned til Jorden.

Om

Om Armenes Regel-rette Bevægelse i Gangen.

Armenes Bevegelse i Gangen, naar et Menniske veed at føre og regiere dem efter Velanstændigheds Regler, er en stor Zirat for Legemet. Thi om En endskiønt giør nok saa skiønne og gravetetiske Skrit, fører ogsaa Legemet smukt lige og commode frem paa faste og vel sluttede Been; men lader derhos enten som et Træ-Billede, Armene paa begge Sider hvile alt for tet ved Livet ligesom de vare limede, eller som et Sceleton, Been-Rad lader dem slingre uordentlig hid og did; eller og om hand har sin Stok i Haanden, fegter farlig om sig hen i Været imod Sagens Naturell; saa seer det dog altsammen i høyeste Grad uartig og affecteret ud.

Men at man da ogsaa herudi kand faae et vist Reglement, saa vil jeg sige: Man maa i Gangen enten lade den venstre Haand naturlig hænge ved Siden, og imidlertid bevege den høyre, i hvilken man holder Stokken, skiønt ogsaa uden Stok, lidet frem og tilbage: Eller og bevege begge Armene frem og tilbage, dog saa, at naar den høyre Fod gaaer frem, den venstre Arm da ogsaa føres frem, og den høyre tilbage; Og naar den venstre Fod træder frem, den høyre Arm da tillige føres frem, og den venstre natur-

ligviis tilbage. Og maa man altid saaledes paa den Side, hvor man sætter Foden frem, føre Armen tilbage, som noget, der til at gaae frem og at holde tilbage er gandske naturligt.

Ligesom man kand see og fornemme det paa Hestene, der af Naturens Drift altid sette Fødderne korsviis i Gangen, og fremskride med den høyre for- og venstre Bag-Fod, og med venstre for og høyre Bag-Fod tillige. Ja man seer saadant paa de eenfoldige Bønder og Post-Løbere, som af Naturen ligesaa i den hurtige Gang med Haand og Fod holde Mod-Vægten, skiønt paa en uformelig Maade. Thi naar de med den høyre Fod ogsaa tillige fremkastede den høyre Arm, saa avancerede denne Bevegelse alt for stærk. Da derimod, naar den høyre Arm trækkes tilbage i det den høyre Fod gaaer frem, saa anholder og forhindrer det naturligviis, at Bevegelsen ikke bliver for stærk, saa at man strax i Bevegelsen kand anholde Legemet formedelst Mod-Vægtens Contract. Thi giorde man ikke det, men tillige med den høyre Fod ogsaa kastede den høyre Arm frem, og tillige med den venstre Fod ogsaa den venstre Arm; saa skiød Legemet naturligviis alt for stærk frem, Fødderne bleve ustadige, Gangen forhindret, og man var da færdig at falde.

Hvo

Hvo seer da ikke vel at dette Reglement er naturligt, og at Armenes Bevegelse ingenlunde maa skee paa en confus Maade! Men dog maa Bevegelsen kun skee gandske maadelig og lidet frem og tilbage, men aldrig tvert over Legemet hid og did som deres, der spille paa Basf-Violen.

Hvorledes Hatten apteret skal sidde paa Hovedet, tages under Armen, og igien paasettes.

Hatten maa ikke være for stor, ikke heller for liden, af saadan Form, som vel kand skikke sig til enhvers Taille. Jligemaade altid vel opfæstet apteret og udstafferet efter brugelig Facon. Og som Hatten er forordnet til en Skierm og Bedekkelse, saa maa den efter sedvanlig Maade saaledes settes paa Hovedet at Knappen kommer til at sidde paa den venstre Side, og Spidsen accurat over Næsen, at den staaer lige saa dybt bag til, som over Øyenbrynene for til, saa den hverken hænger paa den eene Side, eller staaer med Spidsen i Været, som en Slagbom.

Hvad Hattens Aftagelse ved Hilsen angaaer; da maa den skee førend Reverencen aflegges, dog ikke til den Side, hvor den ærede Person befinder sig, paa det man ikke skal hindres i at

see paa Personen. Men Hatten tages egentlig af Hovedet paa følgende Maade: Man fatter den ved Randen ikke langt fra Spidsen, saa Tommelfingeren kommer under, og alle de andre over Randen, løfter den med en venlig Mine af Hovedet til Siden, siunkende den, ligesom Personen er af høy og stor Stand, dybt ned. Thi ligesom Personer af Condition tage det ilde op, naar mand ved at hilse dem, rører kun lunken ved Hatten, og ligesom tracterer dem negligent og ringe: Saa lader det ogsaa latterligt, at mange for alle Mennisker, uden at giøre Forskiel paa Personer, giøre en dyb krumme Lorentz paa Gaden.

Eendeel tage Hatten af med den høyre Haand, saa at Tommelfingeren kommer til den høyre og alle de andre Fingre til den venstre Side opad, og trykke dermed altid paa Hatten en Bugt og Spids i Været, men det er hverken smukt eller beqvemt; saasom man ikke paa den Maade med en Haand føyelig kand aftage Hatten, langt mindre beqvemmelig sætte den paa Hovedet, helst naar Spidsen er bleven noget veg og blød.

Bliver man staaende hos den ærede Person, eller gaaer med samme ved Siden bort en Tiid lang, it. naar man vil gaae i et Huus eller Kammer; da skal man ikke beholde Hatten i Haanden,

den, meget mindre holde den med begge Hænder for sig som en Kammer-Potte, men den tages under den venstre Arm med Pullen udad og Spidsen frem ad, at naar den skal settes paa, man da strax kand fatte den paa sit behørige Sted. Og maa den med Overdeelen af den venstre Arm saaledes fastholdes, at man ved alle Hendelser kand agère früt med begge Hænder.

Men om man i visse Tifælde uforbigængelig skal beholde Hatten i Haanden, som naar man rengerer sig paa Dantse-Pladsen o. s. v. da maa man ikke med Tommelfingeren, meget mindre med den hele Haand gribe i Hatten, eller holde den opdækket, som man vilde indsamle Almisse; men man maa fatte den paa den Maade, som sagt er om Hattens Aftagelse, og lade den hænge paa Siden, dog lidet fra Legemet, at der ey kommer Puder paa Klæderne

Ved Hattens Paasettelse kand dette remarqveres, at man setter den paa med samme Haand som man har taget den af Hovedet med, dog ikke sidverts men fortil, og, dersom fornøden giøres maa man trykke den lidet dybere ned, dog saaledes, at den ikke kommer til at sidde for dybt bag til, eller for høyt for til, men lige paa Hovedet.

Om

Om den Regelmæssige Reverence.

En Reverence eller Legemets ærbødige Bøyelse, som det tredie væsentlige Stykke af den sande Artighed i Geberder, er en høystfornøden ja fast umistelig Ting i den udvortes Opførsel. Allerhelst da et honet Menniske kand giøre sig behagelig ved en artig Compliment og tvert imod forhadt ved en uanstændig Skraben. Det er derfor at beklage at Reverencen saa vel som Reguleringen i at staae og gaae bliver saa meget ringe agtet, og af de fleste Mestere og Scholarer saa neglient tracteret; da dog dette er Hoved-Aarsagen hvorfor man lærer at dantse, og uden hvilken al Dantsen er ikke den Tiid eller Umage værd, som derpaa bliver spenderet; ey at tale om Pengene: thi det som duer intet er alt for dyrt betalt, om det end kostede nok saa lidet.

En Reverence skal da egentlig betragtes og giøres paa tvende Maader:

1 Staaende. 2 Gaaende.

Af hvilke vi vil kalde det første Slags, en Reverence tilbage (Reverence en arriere) fordi Foden derved bliver strøgen tilbage: og det anden

det en Reverence frem ad (Reverence en avant) fordi Foden derved stryges frem.

Om Mand-Kiønnets Reverence tilbage.

Mand-Kiønnets Reverence tilbage bliver egentlig afdeelt i en tredobbelt Tempo, hvor af enhver igien har sine særdeles Anmerkninger og Regler, som dog alle løbe ud paa eet og det samme naar de komme til Perfection. Det første Tempo haver fire Regler, som alle tillige paa eengang skal observeres og forrettes, nemlig: (naar man først har indrettet alle Legemets Parter efter de 10 Regler, som forhen er talt om ved den regulerede Legemets Positur i at staae) da skal man

1. See den ærede Person friit i Øynene.

2. Løfte Hælen paa den eene Foed fra Jorden, sette den een halv Skoe lang bort til Siden, og med det samme føre Legemet derpaa hen, hvilende derpaa som paa en fast Stytte: (at Hovedet ad perpendiculum rettes efter den bortsatte Fods Spids, og den anden Fod kommer til at staae paa Spidsen med opløftet Hæl og stive Knæ)

3. Bøye

3. Bøye Legemet i Hofterne og det med vel fremsat Bryst (ladende tillige Armene naturlig falde frem, og holdende Hatten under den venstre Arm) saaledes at man utvungen kand see den ærede Person i Øynene: Og

4. Holde den anden Fod paa Spidsen stille. (eller med stive Knæ trække den halvparten strygende efter.)

Kortelig! man seer Personen i Øynene, træder med den eene Fod Sidverts bort, løfter den anden paa Spidsen, og bøyer sig maadelig med vel udstødt Bryst.

Det andet Tempo haver fem Remarquer nemlig: man maa

1. Endnu dybere og langsom nedbøye det ved første Tempo i Hofterne noget lidet nedbøyede Legeme lige for Personen.

2. Lade tillige begge Armene naturlig siunke dybere frem; (eller og, om Personen er af høy Stand, da af Submission udstrække den høyre Haand ved det høyre Skinnebeen ned ad mod Jorden, og lade den anden, som man holder Hatten under, naturlig hænge frem.)

3. Kaste Øynene (naar man ikke mere kand friit see Personen i Ansigtet) fra den af ned mod Jorden:

4. End-

4. Endnu stedse med stive Knæ bringe den Fod, som man ved første Tempo har løftet paa Spidsen eller begyndt at stryge med, tet til Siden af den anden Hæl: og da

5. Hvile i saadan Positur lidet stille saavel med Fødderne som med det hele Legeme (efter som den ærede Person er af Høy Stand og Meriter.

Kortelig man bukker dybere, seer ned, lader Armene reent falde frem, og trækker Foden endnu noget videre hen til Hælen.

Det tredie Tempo udkræver igien fire Ting nemlig: man maa

1. Naar nu Legemet og Hovedet er bøyet nok, da løfte det lige op i Været igien.

2. Lade begge Armene naturlig falde ved Siden.

3. See Personen frit i Øynene: og endelig

4. Trække den ved Siden paa Balden hvilende Fod med et nogenledes frisk Træk, dog uden stærk Skraben, gandske tilbage (saa den med lidet bøyet Knæ kommer til at staae accurat med Balden bag den bortsatte Fods Hæl og med Læggen under den fremmeste Læg i Huulningen tet tilsluttet paa hele Foden.)

Kor-

Kortelig! man retter sig op igien seer Personen i Øynene, lader Armene falde til Siden og stryger med Foden aldeles tilbage.

Om Hændernes Accommodation ved Reverencen tilbage.

Det er Mode hos os Danske, saavelsom hos de Tydske, at honette Folk ved Visiters afleggelse og andre Forsamlinger, saa vel naar man kommer, som naar man tager Afskeed, gaae hverandre ærbødig i møde, og udstrække særdeles den høyre Haand ned til hverandres Knæ eller Fødder. Vil man nu med god Maneer bruge dette Ceremoniel med Haanden ved den civile Reverence, saa maa man fornemmelig agte dens trende Tempo nemlig man maa

1. Naar Legemet maadelig bukkes ogsaa tillige lidet opløfte den høyre Haand, og føre den maneerlig til Munden,

2. Naar Legemet aldeles bukkes, da udstrække Haanden igien fra Munden til den ærede Persons Fødder: Og

3. Ved Legemets og Hovedets Oprettelse tage man den udstrakte Haand igien til sig og lade den naturlig falde til Siden.

Og

Og maa man derved ey allene observere den rette Tempo, men og en god Maneer og Maade: thi ligesom der følger et affecteret Væsen paa, naar ikke alting, som meldt er, bliver forrettet til sin rette Tiid og paa behørig Maade. Ligesaa er det og latterligt naar mange føre Haanden for nær til Munden, som de vilde slikke Fingrene, eller og giøre allehaande underlige grimacer derved.

Dette Ceremoniel med Haanden har ogsaa Sted ved andre Forretninger, og lader særdeles vel, naar man haver noget at overlevere en honet Person, eller imodtager noget af samme, og man da, saa vel for, som efter Præsentationen fører den høyre Haand med lidet bøyet Legeme til Munden: hvorved egentlig tvende Tempo iagttages: nemlig: man maae

1. I det man bukker føre den høyre Haand til Munden; Og

2. Under Oprettelsen igien afføre den.

Kortelig Haand og Mund bør tillige gaae sammen, og tillige igien fra hinanden. Bliver disse Regler forrettede paa en forkeert Maade, da er det lige saa latterligt, som naar en Landsbye Degn eller Skolemester til Bryllupper paa en affecteret Maade snyder Lyset, trencherer Maden og imodtager eller overleverer Tallerkener med ildeladende Geberder.

Om Fruentimmerets Reverence tilbage.

Denne Reverence ville vi afdele i tvende Tempo, som 1. i at Neye, og 2. at Hæve sig. Ved det første Tempo haver et Fruentimmer fem Regler at iagttage, som:

1. Seer hun den ærede Person venlig i Øynene.

2. Løfter den eene Hæl fra Jorden (hvorved Knæet tillige lidet bøyes) setter den lidet fra Steden tilbage og fører tillige Legemet derpaa fort, saa at Brystet skyder frem, men Hovedet Skuldrene og Maven holdes tilbage (hvilket giver den smukkeste Air) saa at Hovedet kommer til at staae Snor-ret med den bortsatte Fods Spids.

3. Løfter tillige Hælen paa den anden Fod i været, setter eller stryger samme paa Balden uden at bøye Knæene saa vidt tilbage at den med Balden kommer til at staae vel udverts næst bag den fremmeste Fods Hæl.

4. Neyer med begge Knæ vel udad til begge Sider i lige Linie langsom, dog ikke alt for dybt ned, og

5. Bliver i saadan Positur, dog eftersom Personen er af fornemme Stand lidet liggende.

Ved

Ved det andet Tempo haver Fruentimmeret tvende slags at iagttage, nemlig:

1. Hun seer endnu den ærede Person frit i Øynene: og

2. Hæver sig vel fast og lige op i Været igien paa samme Fod. Dog maa Hævelsen skee noget hurtigere end Neyingen.

Vil et Fruentimmer maneerlig hæve sig igien paa den tilbage strøgne Fod, og ikke paa det bortsatte Been, saa maa hun efter at hun med største Douceur haver neyet sig paa det bortsatte Been, føre Legemet i lige Linie fort paa den tilbage strøgne Fod og derpaa hæve sig igien med god Balance: Dog vel see til, at hun ikke, som gemeenlig skeer, i at føre sig tilbage setter Maven frem, og lader Legemet falde tilbage, hvormed hun da hæslig vanskaber sig.

Hvorledes Reverencen tilbage appliceres.

Ser ved denne Reverence tilbage, saa vel for Mands-Personer, som Fruentimmeret, giøres dette Spørsmaal: Om man efter eget Behag maa stryge med hvilken Fod man vil? Hvorpaa hverken kand svares med Ja, eller Ney, men det besvares med visse Vilkor saaledes: Har man den ærede Person lige for sig, saa kand man

træde bort med hvilken Fod man vil, og stryge med den anden, efterdi den eene er ligesaa beqvem som den anden. (Undtagen naar man har en Person tet ved den eene Side, eller staaer nær ved en Væg, Stoel, Bord ꝛc. da træder man heller bort paa den anden Side, hvor der er Rum, paa det man ikke ved at støde an skal incommodere sig selv eller andre.)

Men befinder den ærede Person sig enten paa høyre eller venstre Side; saa maa man og paa samme Side, hvor Personen er, stryge Foden tilbage, dog først vende sig med For-Legemet lige for Personen, og tillige sætte den anden Fod bort til Siden præparerende sig dermed til Reverence: Hvis ikke da complimenterer man mere med Ryggen end med Ansigtet, mod den ærede Person, og foraarsager derved en hemmelig Latter. Dette hendes mange, de merke det ogsaa vel, men vide dog ikke, hvor af dette indecorum eller slette Forhold egentlig kommer.

Om Mands-Personers Reverence frem ad.

Denne Reverence giøres, naar man gaaer forbi honette Folk, og dermed forfares saaledes.

1. Man

1. Man fæster Øynene med en artig Hovedets Vending paa den ærede Person Sidverts.

2. Bukker Legemet lidet (efter at man haver fremsat Foden paa den anden Side og givet Legemet Balance derpaa,) og lader Armene naturlig falde

3. Løfter tillige paa samme Side, hvor den ærede Person er, Hælen (imedens Foden staaer bag ved) med noget bøyet Knæ fra Jorden.

4. Fører samme Fod frem til den forreste Fods Hæl.

5. Nedsetter den der: og

6. Stryger den doucement paa Balden, med stiv strækket Knæ, vel udad og lige for sig saa vidt frem, at den kommer til at staae omtrent et ordinair Skrit der fra, med Hælen lige for den bageste Fods Skoe-Spende.

7. Bøyer i Strygningen Legemet dybere ned: (dog saa, at Hovedet kommer til at staae Perpendiculair med den frem strøgen Fod.)

8. Fører Legemet derpaa fort:

9. Slaaer Øynene ned til Jorden naar den ærede Person er af fornemme Stand: og

10. Retter sig i den anden Fods Fremsettelse i Været igien, og fører tillige Armene til Siden.

Fruentimmerets Reverence fremad.

Fruentimmeret har ved Reverencen frem ad alt dette at iagttage, som nu om Mands Personerne er anført nemlig: Hun

1. Seer den ærede Person uden Affectation i Øynene.

2. Sætter paa den Side, hvor Personen ikke er, den bageste Fod i fuld Gang med et almindeligt Skrit frem for sig, paa det Hun desbedre kand vende sig mod Personen, og giver Legemet derpaa sin Balance.

3. Neyer ærbødig med til sig tagende Hoved, Skuldre og Mave, og frem udført Bryst, saa og til begge Siderne vel udad bøyede Knæ lige og stadig ned, dog eftersom Personen er af høy eller nedrig Stand til, dybere eller lavere.

4. Avancerer tillige med den bageste Fod paa samme Side hvor Personen befinder sig, og fører Legemet langsom derpaa fort; efterdi Reverencen bør skee i fuld Gang.

5. Hæver sig derpaa igien i god Balance i Været; dog maa Hævelsen skee noget hurtigere end Neyen (NB. Somme hæve sig og igien paa samme Fod som de paa den Side, hvor Personen ikke er, have fremsat eller strøget og neyet sig paa.)

6. La-

6. Lader i Hævelsen den anden Fod gaae efter, og vender Øynene af fra Personen.

Kortelig! Fruentimmeret fører, paa den Side, hvor Personen ikke er, den bageste Fod bøyer et til den anden, og derfra gandske stiv frem (som tilforn er sagt om de almindelig Skrit) bøyer begge Knæ og couperer saa med den Fod, og paa samme Side fremad hvor den ærede Person befinder sig.

Hvorledes Reverencen frem ad vel og viselig skal giøres.

1. Naar man gaaer forbi en eller to hos hverandre staaende Personer, saa stryger man den Fod frem ad paa den Side, hvor Personerne befinde sig, saasom to Personer meget vel med een Reverence kand affærdiges. Men finder man mange Personer paa Siden i en Rad; saa maa man og, i det man gaaer forbi, stryge Foden nogle gange paa selvsamme Side (men dog altid undermenge et almindeligt Skrit med det andet Been) alt i fuld Gang og tillige lade Øynene uforvendt løbe fra een Person til den anden i Raden. Bøygningen bliver derved indrettet efter de ærede Personers Character og Fortieneste, nemlig ligesom de ere af høy og nedrig Stand, større eller mindre Qvaliteter, dybere eller lavere.

2. Gaaer man igiennem en Folke-riig Forsamling, hvor Personerne paa begge Sder ere rangerede i tvende lange Rader; saa kand man ikke altid stryge Foden frem paa en og den samme Side, meget mindre Fod for Fod til høyre og venstre Side Vexel-viis, men man maa altid giøre tvende almindelige Skrit imellem, og saaledes hver gang ved det tredie Skrit d. e. Vexel-viis stryge den eene Fod frem efter den anden, og tillige i Strygningen paa samme Side, som Foden stryges, see hver gang to, tre eller fire Personer frit i Øynene, og under de to paafølgende ordinaire Skrit vende Hovedet og Øynene med vel oprettet Legeme doucement til den anden Side, og der forfare ligesom paa den første, indtil man er kommen igiennem den hele Assemblée.

3. Befinder sig en høy Stands-Person i Raden; saa maa man af Respect vende sig om med For-Legemet lige mod den samme, og beære den med en Reverence tilbage, indrettet efter Personens Høyhed. Det er: Man stryger paa den Side Foden tilbage, efterat man tilforn har med Foden paa den anden Side vendt sig lige for den samme.

4. Ere der paa begge Sider lutter Høye, men dog af Stand ulige, saasom, Kongelige, Fyrstelige og Grevelige Personer med deres Ministre og Cavalierer, saa maa man ligeledes for de

For-

Fornemmeste i Raden giøre Reverencen tilbage, og det efter deres Høyhed med dybt bøyet Legeme, men for Cavaliererne giøres den sedvanlige Reverence frem ad. NB. Dog maa hvert Steds Skik og Maade herved iagttages.

5. Men befinder sig tvende Stands-Personer af lige Høyhed tvert over for hinanden, d. e. den Eene paa den høyre og den Anden paa den venstre Haand; saa maa man ey giøre Reverencen tilbage med omvendt Legeme; men kun vende Ansigtet med en submiss Mine til den Side, hvor den fornemmeste Person er: Og derefter forfare paa den anden Side ligesaadan med den anden Fod. Paa det at man ikke skal vende Ryggen til de fornemmeste Stands-Personer paa Pladsen. Men at det ellers kand gaae af uden Affectation, saa maa den skee førend man endnu kommer til at staae imellem begge Stands-Personerne.

6. Befinde sig paa begge Sider lutter lige Stands-Personer, som i Stand lidet differere, men dog alle ere af Extraction, saa pleyer man at giøre den sedvanlige Reverence frem ad til begge Sider, dog efter samme Personers Auctoritet indrettet, dyb eller lav.

7. Og dette altsammen udkræver, enten man gaaer ind, eller ved Afskeed ud af et Kammer; Iligemaade ved alle saavel Kongelige og Fyrstelige, som Borgerlige Solenniteter og Høytideligheder, saasom ved Kongelige Kronings Festins,

Kongelige og Fyrstelige Bilager og DaabsActer, Kongelige og Fyrstelige Lig-Processioner, Rigs- og Land-Dage, Ridderskabs og andre fornemme Forsamlinger; saaog ved Borgerlige Bryllupper, Lig-Begængelser og andre, saa vel offentlige, som private Forsamlinger.

Om Visit-Reverence hvorledes den giøres ved Antrædelse eller Indgang.

Herved blive begge Reverencer frem ad og tilbage sammenføyede, og afdeeles begge i trende Tempo (da Reverencen frem ad giør eet, og Reverencen tilbage to Tempo) saaledes som følger: Det første Tempo, som er Reverencen frem ad, bestaaer af disse tre Remarqver: Naar man er kommen nær nok til den Person som skal hilses, eller den man i Conversation vil beære med en Compliment, og tale til; saa

1. Stryger man det sidste Skrit med den høyre Fod paa Balden frem.

2. Bukker i Strygningen lidet frem med Legemet og

3. Fører tillige, i det man bukker, den høyre Haand blottet til Munden.

Det andet Tempo, da man i Reverencen tilbage bukker sig dybere, haver fire Anmerkninger, nemlig.

1. Man

1. Man træder (holdende sig i forrige Positur, saasom begge Reverencer giøre dog kun een) lidet til Side med det venstre Been (efter-di det venstre Been og den høyre Arm altid naturlig viis skal agere tilsammen.)

2. Fører tillige Legemet derpaa og bukker gandske ned.

3. Strækker den til Munden førte høyre Haand lige til den beærede Persons Knæ, eller (i fald den er af høy Stand, eller bukker sig selv dybt) ned til Fødderne udad: og

4. Stryger den ordentlige Reverence tilbage med den høyre Fod: (men dog, siden man er nedbøyet, kun gandske sparsom fra Stedet.)

Det tredie Tempo, som er Hævelsen ved Reverencen tilbage, begriber egentlig i sig trende Ting, saa som:

1. Man løfter sig op igien i Været.

2. Fører tillige den hidtil langsom marcherende Fod med et noget friskere Træk bag den Venstre: og

3. Drager i Hævelsen den udstrakte høyre Haand til sig, lader den naturlig falde ved Siden, og træder med to à tre Skrit igien baglænds tilbage.

Man kand og, naar man vil aflegge en Compliment, gaae med tree Reverencer, allerhelst naar den ærede Person er af fornemme Stand eller store Meriter. Dog maa den tredie Reveren-

rence giøres dybere end de tvende første, saa og begyndes med venstre Been, paa det den høyre Fod kand stryge Reverencen tilbage.

Endskiønt Haaden ved Visit-Reverencer ikke altid tør præsenteres, meget mindre kysses; fornemmelig om nogen officiosè giør sin Opvartning hos store Herrer, Damer eller Patroner, hvilke man af Respect ikke saa nær og familiair tør løbe paa Halsen, men man bør billigen i den fald efter Velanstændigheds Regler altid considerere Bekiendtskab, Sædvane og Bevaagenhed af de for sig havende Personer: Saa staaer det dog ziirlig og submiss, at man noget fra dem bukker sig dybt og udstrækker den høyre Haand lige til Jorden.

Men hender det sig, at en høy Stands Person selv præsenterer og rækker sin Haand frem; saa maa man maneerlig tage og kysse paa samme, og da tillige submittere sig tilbørligen for den høye Person, og derpaa med nogle Skrit igien vige tilbage fra den.

Ellers er det endnu bedre, naar man vil bevise høye Stands-Personer sin underdanige Devotion, man da, saa vel naar man kommer ind, som naar man træder af, med den forbemeldte Reverence frem ad kysser Kiolen paa følgende Maade: Efterat man ved Indtrædelsen i Kammeret, to eller tre Skrit fra Døren, haver giort den ordentlige Reverence tilbage, og nærmet sig

nok

nok til den høye Person; saa stryger man i det sidste Skrit med høyre Fod den sedvanlige Reverence frem ad, og tillige i det man bukker fatter med den høyre Haand Sømmen af Kiolen eller Vesten (hos Damerne midt paa Kiolen eller Skiørtet; dog at man ikke opløfter det) fører den bøyet til Munden, træder under Oprettelsen igien nogle Skrit bort og giør den ordentlige Reverence tilbage.

Sluttelig er endnu herved at erindre, at naar man giver Haand maa man vende Hovedet til den høyre Side, paa det at om den anden Person ligeledes dybt bøyet rækker Haanden og vil forhindre Submissionen, man da ikke, i det man bukker og hæver sig igien, skal støde Hovederne sammen, og foraarsage en Latter.

Om Visit-Reverence ved aftrædelse, Bortgang eller naar man tager Afskeed.

Afskeeds Reverencen bliver, naar Haanden derved præsenteres, forrettet ligesom Complimenten ved Intrædelsen: men bliver Haanden derved ikke præsenteret; saa

1. Stryger man, for at giøre en Begyndelse til Bortgang, Reverencen frem ad under Complimenter med Ord lige mod Personen (dog ikke

ke med den Fod paa samme Side, hvor man vil træde af, men paa den anden Side. For Exempel. Om man vilde vende sig til venstre Haand, hvor man var Døren nærmest, saa maatte Reverencen frem ad giøres med den høyre Fod: men vilde man træde af til den høyre Side, saa stryges med det venstre Been.

2. Træder med det andet Been lidet til den Side, hvor man vil gaae af, bukker sig gandske dybt, trækkende den forhen strøgen Fod langsom efter og

3. Gaaer dermed i Hævelsen (vendende sig tillige af fra den ærede Person) gandske bort.

Maa man i Bortgangen endnu passere forbi nogle Personer; saa kand man med nogle Reverencer frem ad, indrettede efter enhver Persons Stand og Værdighed, begive sig ud af Kammeret.

Man maa ofte ved Visit-Ceremonierne baade naar man kommer, og tager Afskeed, under Complimenterne af Ord giøre meere end een eller to Reverencer tilbage. Og paa det nu Decorum ogsaa herved maa blive observeret saavel i Geberder som i Ord; saa maa man ey altid træde bort med det eene Been til Siden og stryge efter med det andet, saasom man derved kommer alt længere og længere bort fra Personen paa Siden; men man maa vexel viis sette, saa een, og saa

en

en anden Fod Sidverts bort, og stryge med den anden. Den Fod, man stryger med, kand derfor altid settes paa Spidsen tet bag ved den anden, saa Legemet Snor-lige kand hvile paa den, og den som staaer paa Spidsen, følgelig være parat til at træde bort til efterfølgende Reverence. Dog maa sligt ikke skee alt for tit efter hinanden; saasom det foraarsager stor Uanstændighed, naar nogen snart altid ved hvert tredie og fierde Ord kratter bag ud, ligesom de vilde skrabe Læret af Skoene. Een og anden vel indrettet Reverence kand udtrykke mere Respect end saadan latterlig Vane og overflødig Høflighed, hvorved skikkelige Folk foraarsages til unyttige Gien-Complimenter.

Har man haft Audience hos Potentater og høye Hoveder; saa gaaer man ikke frem ad fra dem; da det holdes for en stor Foute naar man vender Ryggen til Kongelige og Fyrstelige Personer. Men man gaaer banglænds fra dem, og giør ved hvert tredie Skrit en dyb Reverence tilbage, og det trende Gange. Derpaa vender man sig, naar Kammeret er langt, og gaaer frem for sig til Døren, der vender man sig om igien mod den høye Person, giør endnu een dyb Reverence tilbage, og gaaer frem ad udaf Kammeret. Dog staaer det frit om nogen vil gaae baglænds ud, og saa beskedentlig lukke Døren til igien.

Og

Og hermed vil jeg da beslutte dette korte Udtog, og fremdeles have mig enhver efter Stand og Condition æret Læseres Gunst og Bevaagenhed anbefalet. Men den avindsyge og ildesindede med sit lastelige Anhang vil jeg have henviist til den uforgængelige Ære-Stytte, som Poëten Martialis til evig Amindelse har oprettet for den skumlende Zoilo, og derpaa ladet indgrave disse Ord:

Nasutus sis usqve licet sis deniqve nasus.

Du maa være saa næseviis som du vilt, saa est du dog en Nar, og gior mig ingen Skade.